

เทศน์เช้า วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๘

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรม ธรรมะเป็นสัจธรรม เป็นสิ่งที่หัวใจปรารถนา แต่เราไม่เข้าใจ เราเข้าใจว่า เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราจะต้องประสบความสำเร็จในชีวิตทุกประการ เราปรารถนาสิ่งใดจะได้รับผลตอบแทนสิ่งนั้น

แต่ถ้าเป็นธรรมๆ นะ สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง ผลของการเกิด การแก่ การเจ็บ การตายในวัฏฏะตั้งแต่พรหมลงมา จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันเกิดทุกภพทุกชาติไป

ในปัจจุบันนี้เราได้มีอำนาจวาสนา เราได้มาเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป ถ้าหัวใจคืออริยสัจ แต่ถ้าเป็นประเพณีวัฒนธรรม พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รัตนตรัยเป็นที่พึ่งที่อาศัย

ถ้าเป็นที่พึ่งที่อาศัย ถ้าเรามีอำนาจวาสนาของเรา เราจะมีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา ถ้ามีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา เราจะเป็นคนดี

เขาถามว่า ทำไมต้องเป็นคนดี เราเป็นคนที่เราทำความพอใจของเรา มีความสุขของเรา เราปรารถนาของเรา มันก็พอใจแล้ว ทำไมต้องเป็นคนดี

ถ้าคำว่า “คนดี” บุญและบาปไป เพราะคนดี ดีเพื่ออะไร ดีเพื่อใคร

ดีเพื่อตัวเอง ดีเพื่อตัวเราแหละ เพราะอะไร จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันมีอวิชชา มันมีพญามาร มีเจ้าวัฏจักรที่คุ้มครองหัวใจดวงนี้ แล้วขับไล่หัวใจดวงนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ถ้าความดีๆ มันพัฒนาให้อวิชชา ให้พญามารมันเบาบางลงไป มันมีบุญมีกุศลถึงได้เกิดเป็นมนุษย์ไป

คำว่า “เกิดเป็นมนุษย์ ๗-๘ พันล้าน” นี้กว่ามีมากใช้ไหม ดูจิตวิญญาณในโลกนี้มีมากมายมหาศาล จิตที่ปรารถนาจะเกิดอีกมากมาย แต่เขาไม่มีวาสนา ถ้ามีวาสนา

“หลวงพ่อกุญแจโกหก เมื่อก่อนประชากรโลกมีเท่าไร เดียวนี้มี ๗-๘ พันล้านแล้ว มันจะมากมายขนาดไหน มันจะมากว่าตามเวรตามกรรมเป็นไปได้”

อันนั้นเป็นความเชื่อ

เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราสร้างความดีของตนนะ เราจะเป็นคนที่มีประโยชน์ ถ้าเราเป็นคนมีประโยชน์นะ คนรอบข้างจะเป็นประโยชน์หมดเลย ถ้าเราเป็นโทษ คนรอบข้างทุกข์ยากไปทั้งสิ้น

ถ้ามันเป็นประโยชน์ เป็นประโยชน์ตรงไหนละ

ถ้าเป็นประโยชน์ เห็นไหม เราจะเป็นคนดีของเราไง ถ้าเราเป็นคนดี เรามีศีลมีธรรมของเรา ถ้าเรามีศีลมีธรรมของเราละ เราจะเป็นคนที่เป็นประโยชน์ไม่ใช่คนที่เป็นโทษ

คนที่เป็นโทษนะ มันคิดว่ามันเป็นประโยชน์ไง แต่มันทำลายเขาไปหมดนะ เพื่อแสง เพื่อเป็นแวววาวของตนเองนะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้อยู่โคนต้นโพธิ์ คำว่า “เป็นประโยชน์สูงสุด” คือเป็นประโยชน์กับบุคคลคนนั้นก่อน

อตตาทิ อตตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

ตนนั้นจะมีอำนาจวาสนามากน้อยขนาดไหน เราดูสิ เราดูคนพาล มันเชื่ออะไรบ้าง มันเชื่อว่าสิทธิมนุษยชน ญเป็นมนุษย์นะมีง ญยิ่งใหญ่หนัก ญจะพาลพาโลทำลายเขาไปทั่ว ญจะวางแผนซับซ้อนเพื่อจะเอาผลประโยชน์ของญไป

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ สัตว์มันจะเบียดเบียนกันด้วยเขี้ยวด้วยเล็บเท่านั้น ด้วยสัญชาตญาณของมัน มนุษย์มีปัญญาจะวางแผนซับซ้อน

นี่ไง ให้ผลประโยชน์ๆ ใจ ดูสิ ตอนนี้นะ ออนไลน์ๆ นั่นนะ ให้ดอกเบี้ยย ๒๐-๓๐ เปอร์เซ็นต์ ๕๐ เปอร์เซ็นต์ มันเป็นไปได้อย่างไร เป็นความดีไหม

เป็นความดีของความโลภ เป็นความดีของคนโลภ คนโลภมันว่า อู้อู้อู! เขาให้ขนาดนั้นนะ แล้วโอนครั้งแรกได้นะ แล้วครั้งสองไปๆ จบหมดนะ ความดีจอมปลอมไง

ความดีๆ เพราะโลกนี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนถึงบุญและบาป ทุกคนก็ต้องฉาบตัวเองว่าเป็นความดีทั้งนั้นนะ แล้วจะเป็นความดี ดีมาจากไหน

ฉะนั้น เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนาไป เราจะเป็นประโยชน์กับตนๆ ไร ถ้าเป็นฆราวาส เราจะทำคุณงามความดีของเรา ทำคุณงามความดีของเราเพื่ออะไร เพื่อตัวของเราเองไป ถ้าเพื่อตัวเราเอง มันไม่มีความทุจริต มันไม่มีความทุกข์ความยากในหัวใจของตน ถ้ามันมีความทุกข์ความยากก็ความทุกข์ยากเพราะกิเลสของเรานี้แหละ กิเลสของเราถ้ามันมีอำนาจวาสนา มันก็ย้ายหัวใจของตนมากมายมหาศาล

ถ้าเราเกิดด้วยความมีบุญๆ มีบุญมีกุศลของเรา เราเป็นผู้มีคุณธรรม มีศีลธรรมในหัวใจของตน ชีตวงมันไว้ มันมีทุกคนนะ มีทุกคน เพราะการเกิด เกิดเพราะอวิชชา เกิดเพราะมีพญามาร มารมันยิ่งใหญ่ในหัวใจของสัตว์โลกทั้งสิ้น แต่เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนาไป มีอำนาจวาสนาของเรา เราเชื่อพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เชื่อธรรมของเรา มีศรัทธา มีศรัทธา ตัวเองก็เป็นประโยชน์กับตนขึ้นมา

ถ้าประโยชน์กับตนขึ้นมาแล้ว ถ้าประโยชน์ทางโลกๆ สภาครกรรมๆ สังคมๆ เราช่วยเหลือเจือจานกันมันเป็นประเพณีวัฒนธรรม เป็นทางโลกทั้งนั้นนะ แต่ทางโลกจะมากน้อยขนาดไหนถ้าไม่ได้ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ ไม่ได้มีภาวนามยปัญญาขึ้นมาในหัวใจของตน ยัง ยังอีกไกลนัก

คำว่า “ยังอีกไกลนัก” นี่ไง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย ทศชาติ ๑๐ ชาตินั้นนะ เสียสละชีวิตแล้ว เสียสละชีวิตเล่า

คำว่า “เสียแล้วเสียเล่าขึ้นมา” เพื่ออะไรล่ะ

เพื่อให้จิตใจมันมั่นคงของมันไป ให้มีสัจจะของมันไป ไม่หลอกลวงตัวเองไป

มันหลอกลวงตัวเอง กิเลสนี้มันร้ายนักไป มันรู้ว่าเราปรารถนาอะไรไป เราจะปรารถนาความสิ้นทุกข์ ว่างๆ อย่างนี้สิ้นแล้ว ว่างๆ

ว่างๆ เด็กมันก็ทำได้ อารมณ์ความว่างใครก็ทำได้ ดูพวกคนพาลสิ มันกินเหล้าเมาแฉ่เลย “เลิกแล้วนะ พอ ครั้งสุดท้าย” พรุ่งนี้กินอีกแล้ว อืมแปล่เลยนะกับกิเลสตัดหาความทะยานอยาก พอใจ เต็มซ้ำอีกแล้ว

มันเป็นไปไม่ได้หรอก ตัดหาความทะยานอยากสิ้นฝั่ง แต่ถ้ามันเป็นสังขจะเป็ความจริงของเราขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเ้าเ้า เวลาอบรมบ่มเพาะขึ้นมา อุตตา หิ อุตตโนนาถิ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนต้องมีสังขจะมีความจริงของตน มีขอบมีเขตของตน

เวลาคนที่ภาวนาไม่เป็นมันศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในภาคปริยัติ ภาคปริยัติมันก็มีศจจจจจ มันก็เป็นไปได้ ถ้ามันเป็นไปได้ คือมันคิดมันจินตนาการแล้วโอ้ย! มันก็ว่าง มันก็ดีของมันนะ

เอ็งภาวนาเป็นหรือเปล่า

ผู้ที่จะภาวนาได้ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น คนที่ภาวนาได้ขึ้นมาะ เพราะเริ่มต้นคนที่ภาวนาได้มันต้องฝึกพลาด มันต้องพลังเปลอ มันต้องโดนกิเลสเหยียบย่ำทำลายมาจนเจ็บปวดมากมายมหาศาลถึงจะรู้เท่าทันและเห็นหน้ามันได้

กว่าจะรู้เท่าทันมัน กว่าจะเห็นหน้ามันได้นะ โอ้ย! หลวงตาพระมหาบัวท่านอดอาหารของท่าน ไปบิณฑบาตจนบิณฑบาตไม่ไหว เวลาเดินไปแล้วนั่งลงน้ำตาไหลเลยนะ “กิเลสนะ มึงเอากุขนาคนี้ ถ้าวันใดภูมิสถิตปัญญาเห็นหน้ามึงบ้าง กูจะไม่รามือเลย” เห็นไหม เพราะอะไร

เพราะท่านมีหลวงปู่มั่นเป็นผู้คุ้มครองดูแลรักษา ท่านมีหลวงปู่มั่นเป็นผู้ขับดันใจ ทั้งที่ไม่รู้ไม่เห็นก็ไม่รู้ไม่เห็น มันเหยียบย่ำทำลายจนนั่งร้องไห้ จนน้ำตาตก นี้นกรบนะ แล้วเป็นผู้ที่มีวาสนาด้วย เพราะอะไร เพราะท่านเป็นพระอรหันต์ไปแล้ว เริ่มต้นท่านล้มลุกคลุกคลานมาแค่ไหน

หลวงปู่มั่นเวลาท่านล้มลุกคลุกคลานมา พิจารณากายขนาดไหนก็ไม่ใช้ๆ จนลาความเป็นพระโพธิสัตว์นั้นแล้วถึงพอเห็นกิเลสเ้าเ้า “เออ! มันต้องอย่างนี้สิ” มันมีเหตุมีผลของมันเ้าเ้า พอมัน “เออ! ต้องอย่างนี้สิ” ยังจะต้องสมบุกสมบันไปเป็นบุคคล ๔ คู่อีกมากมายมหาศาล ด้วยอำนาจวาสนาบารมีของตนเ้าเ้า

ถ้าตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ถ้าตนมันรู้จักตน ตนมันพิจารณาของตนได้ ตนทำได้ มันจะมหัสจรรย์ในใจของตน คำว่า “มหัสจรรย์ในใจของตน” มันจะเห็นโทษของกิเลสไป

แล้วไอ้พวกสวมรายนั่นแหละตัวร้าย สวมรอยเป็นธรรมๆ เพราะมาอย่างไร ต่อหน้าก็เป็นธรรม ลับหลังนะ ลับหลังขนาดไหน เพราะอะไร เพราะสิ่งที่แสดงออกมานั้นนะกิเลสทั้งนั้นนะ

ถ้าเป็นธรรมๆ ขึ้นมา จะรุนแรงขนาดไหน หลวงตาพระมหาบัวท่านบอก อยู่กับหลวงปู่ มันเงิเทศน์ว่าการฟ้าถล่มเลย หลวงปู่เจี๊ยะท่านบอกเลยนะ “ฟ้าร้อง ฟ้าร้อง” เวลาฟ้าร้องคือท่านเทศน์นั่นนะ

ความรุนแรงอย่างนั้นเป็นความรุนแรงของธรรม ถ้าของธรรมมันไม่มีมารยาสาไทย มันไม่มีสิ่งใดเจือปนนะ มันสะอาดบริสุทธิ์ มันร่มเย็นเป็นสุข

ไอ้ของเราที่...ฟ้าร้องบ้าง ร้องออกมาไม่มีฝนสักเม็ด มันเป็นเรื่องไร้สาระ ถ้าเรื่องไร้สาระขึ้นมา เห็นไหม นี่ไง ประโยชน์ตน ประโยชน์ผู้อื่น

ถ้าประโยชน์ตนยังทำไม่ได้ ประโยชน์ตนยังไม่มี มันเป็นกิเลสทั้งนั้นละ มันเป็นมารยาสาไทย เถยจิตๆ จิตมันอยากได้ อยากได้คืออะไร ตัดหาความทะยานอยาก นั่นไงตัวกิเลส เอ็งรู้หรือยัง

กิเลสตัวมันเป็นอย่างไร กิเลสนะ

ไอ้ความอยากๆ ใจ

อภิธรรมบอกไป มีกิเลสภาวนาไม่ได้ มีกิเลสภาวนาไม่ได้

ที่นี้คนมีกิเลสภาวนาไม่ได้ ผู้ที่มีวาสนา หลวงตาพระมหาบัวเงิ ท่านบอกว่าคุณอยาก ความอยากที่มันถูกต้องชอบธรรมมันเป็นมรรค พอมันเป็นมรรคขึ้นมา คนเราก็ต้องเริ่มต้นด้วยความทะยานอยากในหัวใจนี้ ถ้าความทะยานอยากในหัวใจนี้มันมีศีลมีธรรมของมัน แล้วมันมีความซื่อสัตย์สุจริตของมันเงิ แล้วเอาความอยากนี้มาตีแผ่ เรามาซึ่งพืดเองว่า เฮ้ย! อย่างนี้ถูกหรือเปล่า เฮ้ย! อย่างนี้สมมุทัยมันเจือปนมาไหม อย่างนี้กิเลสมันร่วมทุนเท่าไร ก็เปอร์เซ็นต์ มัน

ถ้าวันไหนไม่มีกำลังของสมาธิ ก็คิดเหมือนกัน คิดแง่เดียวกัน เอ้! มันจืดมันชืด คิดแล้วมันยัง แหม! เราเน่ไม่มีวาสนาเลยนะ คิดแล้วเราทุกข์เรายาก นั่นนะสมาธิมันอ่อน ถ้ามันยังจะทะลวงไปข้างหน้า มันจะเสื่อมหมดเลย แต่ถ้าวางแล้วถอยกลับมาทำสมาธิขึ้นมาจะ จนสมาธิมันมีกำลังขึ้นมา มันเริ่มต้นขึ้นไปใหม่ มันจะเจริญงอกงามขึ้นไป ถ้าเจริญงอกงามขึ้นไป เห็นใหม่ ประโยชน์ตน ประโยชน์ตน

เราทำมาหากินนะ เราทำหน้าที่การงานเพื่อประโยชน์ตนนะ สิ้นเดือนเราได้รับเงินเดือนแล้วมนุษย์มีเท่านั้นใช้ใหม่ นี่คือนิสสัยสาธารณะ สมบัติหาเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง แต่เรามีคุณสมบัติ เรามีคุณประโยชน์พอหรือไม่ ชีวิตนี้คืออะไร ชีวิตนี้เกิดมาทำไม สุขทุกข์มันอยู่ที่ไหน แล้วสุขทุกข์มันจริงหรือปลอม

เขาเอาอะไรมาล่อหน้อยเดียวไปแล้วละ ตัดหาความทะยานอยากวิ่งตามเขาไปเลย ถ้ามีสติปัญญาจะ เขาเอาอะไรมาล่อ มองแล้ว ไปไกลๆ ไร้สาระ มันไม่ตามเขาไป ความคิดมันไม่ไปกับเขา เห็นก็สักแต่ว่าเห็นไง

ว่าไม่เห็น

ไม่เห็นมันก็โง่โง่ ไม่เห็นมันก็เป็นเหยื่อโง่ อ้าว! ต้องเห็นสิ เห็นสักแต่ว่าเห็น เห็นแล้วมีสติปัญญาเท่าทันความเห็นของตนว่า สิ่งนี้เป็นของเขา ไม่ใช่ของเรา ถ้ามันเป็นสัจจะความจริงตามธรรมชาติ ไม่ใช่ทั้งของเขาและของเราด้วย มันเป็นของประจำโลก สมบัติผลิตกันขม ใครมีสติปัญญาทำหน้าที่การงานก็ได้สมบัตินั้นมาครองโดยสิทธิ์

ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด เราไม่ตายจากเขา เขาก็ต้องตายจากเราไป

มีเงินขึ้นมา เราเก็บไว้ก็อยู่กับเรา เราใช้จ่ายไป นี่เขาตายจากเราไป เราเก็บรักษาไว้แล้วเราก็ตายไป มันไม่เป็นสมบัติของใครๆ ทั้งสิ้น มันเป็นสมบัติสาธารณะ แล้วจิตใจของเราเราไปตะครุบเอาสิ่งที่เป็นสาธารณะ ยศถาบรรดาศักดิ์ มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ นี่ไง มันเป็นเรื่องล่อให้คนที่ขาดสติปัญญาตื่นเงาๆ เงาคือไม่ใช่ของจริง

แล้วของจริงมันอยู่ที่ไหนละ

สตินี้ไง ของจริงมันรู้เท่าทันตัวมันเองไง นี่ประโยชน์ตน

ถ้าไม่รู้จักประโยชน์ตน ตนไม่เป็นประโยชน์ ตนไร้สาระ แล้วจะบอกสารคุณให้คนอื่นได้
อย่างไร เราก็ไร้สาระ สอนความไร้สาระให้กับคนที่ไร้สาระ แล้วบอกว่าเป็นพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ ปริยัติคือ
การศึกษาเล่าเรียนไป การศึกษาเล่าเรียนด้วยสติด้วยปัญญาของมนุษย์ไป มนุษย์เกิดมาก็มี
สมาธิของความเป็นมนุษย์ไป มนุษย์มีสมาธิสั้น สมาธิยาว การศึกษาเล่าเรียนขึ้นมาก็มี
สติปัญญาเล็กน้อยขนาดไหน ถ้ามีสติปัญญาเล็กน้อยขนาดไหนนะ เขาก็ทำวิทยานิพนธ์ เขา
ทำเป็นศิลปวัฒนธรรมไว้ให้น้อมนำจิตใจของคนให้ตั้งงาม นั่นก็เป็นเรื่องของโลก นี้ภาคปริยัติ

แล้วถ้าปฏิบัติๆ ละ ปฏิบัติมันจะเป็นความจริงหรือไม่ ถ้าเป็นความจริง คนจะมี
ประโยชน์ขึ้นมา พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานไป ใครทำความสงบของใจได้ให้เป็นพุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้
เบิกบาน แล้วมีครูบาอาจารย์ที่ตั้งงามให้ยกขึ้นสูวิปัสสนา

ถ้าไม่มีผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน มันก็เป็นมารไป มันเป็นสัญญาไป มันเป็นความจำได้หมายรู้
โดยธรรมชาติไป ธรรมชาติของความรู้สึกนึกคิดมันมีของมัน ธรรมชาติของมันไป นี่เป็นโลกียะ
เป็นสถานะของภพ เป็นสถานะของมนุษย์หนึ่งชาติไป

หนึ่งชาติก็มีความรู้สึกนึกคิดขนาดนี้ ศึกษาเล่าเรียนมาเอกสาขาใดจะมองปัญหาทาง
โลกด้วยวิชาความรู้ของตน ด้วยมุมมองด้วยทัศนคติของตนไป ถ้าจิตมันสงบระงับเข้ามา ถ้ามัน
เห็นของมันตามความเป็นจริงนะ ถ้ามันยกขึ้นสูวิปัสสนาได้ไป ตนเป็นที่พึ่งแห่งตนเห็นใหม่ ตน
เท่านั้นจะรอดอน รอดอนมาร รอดอนความไม่รู้

จะรู้ไม่รู้สิ่งใดข้างนอกไม่เป็นปัญหา ปัญหาต้องรู้จักตัวเอง ปัญหาต้องรู้จักตน เพราะตน
เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เพราะตนนี้มีติดบอด

จิตสงบแล้วสว่างไสว สว่างไสวคืออริขชา จิตเดิมแท้สว่างไสว ธรรมะนี้ส่องใส

พระอาทิตย์ส่องใสกว่ามึง ส่องใสคู่กับเคঁราหมอง ดีคู่กับชั่ว มีคู่กับไม่มี มันไม่จริงหรอก
แต่มันเป็นต้นเหตุจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ แล้วรู้เห็น รู้เห็นด้วยพญามาร รู้เห็นด้วยความ
เคลิบเคลิ้มหลงไหลไปกับมัน ทั้งๆ ที่ฝึกหัดปฏิบัติแล้วนะ

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านถึง เห็นใหม่ ท่านประพฤติปฏิบัติแล้วท่านทุกข์ท่านยาก ขนาดไหน ในวัฏฏะนี้ไม่มีสิ่งใดเหนียวแน่นเท่ากับแก่นกิเลส พญามารมันครอบงำจิตใจของสัตว์โลก มันไม่เคยปล่อยใครให้พ้นจากมือมันได้แม้แต่จิตดวงเดียว เป็นไปไม่ได้ แล้วเรามาฝึกหัดปฏิบัตินั่งสัปหงกโงกวง “บรรลุธรรม” นั่งสัปหงก

บรรลุธรรมเก็บไว้ในกระเป๋าก่อน ความจริงสุขหรือทุกข์ในใจของตน ให้เป็นมนุษย์ที่มีประโยชน์ รู้จักสารประโยชน์ของตน ถ้าสารประโยชน์ของตนมันจะเกิดได้ เกิดจากความเพียรชอบ

เราเกิดมา ใครจะมีทรัพย์สินมากน้อยขนาดไหน เราเป็นคนทำมาหากินเองทั้งนั้น สิ่งที่เราทำมาหากินเอง มีทรัพย์มีสิน ถึงจะเป็นของเรา

ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติไม่มีสิ่งใดเป็นข้อเท็จจริงในใจของตน มันจะมีสมบัติอะไรเป็นของของตน ถ้าเป็นของของตน นั้นนะมันจะรู้เท่า แล้วมันจะอบรมปมเพาะเขาได้

ถ้ามันไม่รู้ มันเป็นเรื่องไร้สาระ ตัวเองยังพึ่งตัวเองไม่ได้ แล้วสิ่งที่มารยาสาไถยออกไป มันจะเป็นประโยชน์กับใครละ

ฉะนั้น เกิดเป็นมนุษย์ ประโยชน์ตน ประโยชน์ท่าน ประโยชน์ตนสำคัญ สร้างตนให้เป็นคนดี

ทำไมถึงต้องมีดีละ

มีดีเพราะเพื่อป้องกันมารไง เพื่อไม่ให้มารมันข่มเหงรังแกหัวใจของเราจนเกินไป เรามีศีลมีธรรม มีคุณงามความดีปกป้องคุ้มครองหัวใจของเราบ้าง เป็นผู้ที่ฝึกหัดปฏิบัติเอง บัจฉิตตั้งสันตสิฏฐิโก เอวัง